

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv.IV.35.298/2020/7. szám

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt, a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás előadó bíró, Dr. Varga Eszter bíró

A felperes: felperes neve
(...)

A felperes képviselője: Dr. Legény Péter Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Legény Péter
(...)

Az alperes: Agrárminiszter
(1055 Budapest, Kossuth tér 11.)

Az alperes képviselője: Dr. Kovács Kond Ügyvédi Iroda
(1095 Budapest, Mester utca 28. B. lph. I/5.)

A per tárgya: mezőgazdasági jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
30.K.32.680/2019/29. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 30.K.32.680/2019/29. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget;
- megállapítja, hogy a 70.000 (hetvenezer) forint feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a 2011. évi egységes kérelem keretében az egységes területalapú támogatás igénybevételevel kapcsolatos ügyében 2017. november 13-án fellebbezést nyújtott be megismételt eljárásban hozott elsőfokú döntéssel szemben. Fellebbezésében kérte dr. S... K... főosztályvezető kizárását a másodfokú eljárásból, tekintettel arra, hogy álláspontja szerint - korábbi eljárásai alapján - nem várható tőle pártatlan ügyintézés és döntéshozatal.
- [2] Az alperes a 2018. április 9-én kelt ÁHÁT/4/2018. számú végzésével elutasította a felperes kizárás iránti kérelmét, figyelemmel arra, hogy kizárásra okot adó körülmény nem merült fel, a felperes nem csatolt semmilyen olyan dokumentumot, amely alapján megállapítható lenne, hogy a főosztályvezető és közte fennállna bármilyen kizárási ok. A döntéssel szemben a felperes keresettel élt. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 31.K.31.923/2018/8. számú ítéletével (a továbbiakban: ítélet, illetve korábbi ítélet) az alperes ÁHÁT/4/2018. számú végzését megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. A bíróság az ítéletében megállapította, hogy a megalapozott döntéshozatalhoz nélkülözhetetlen a felperes valamennyi előadásának és bizonyítékának ismertetése, értékelése - egyenként és összességében -, melyet a közigazgatási hatóságnak kell elvégeznie.
- [3] A megismételt eljárásban az alperes 2019. július 2-án kelt JHÁT/6/1/2019. számú végzésével a felperesnek a főosztályvezető másodfokú eljárásból történő kizárására irányuló kérelmét elutasította. Kiemelte, hogy nem állapítható meg a kizárni kért főosztályvezető jogának, vagy bármely jogos érdekének közvetlen érintettsége kizárólag azon az alapon, hogy több ízben az ügyfelet érintő egyéb támogatási jogcímeket érintő fellebbezések nyomán több másodfokú eljárást is lefolytatott az ügyfél esetében, illetve, hogy ezen eljárások esetlegesen elhúzódtak, tekintettel arra, hogy ezek az eljárások törvényi felhatalmazásokon alapulnak. Rögzítette, hogy a lefolytatott másodfokú eljárások átvizsgálása kapcsán kizárásra okot adó körülmény nem merült fel, a felperes nem csatolt semmilyen dokumentumot, melyből megállapítható lett volna bármilyen, a főosztályvezető kizárására okot adó körülmény. A főosztályvezető nem áll a felperessel hozzátartozói, korábbi munkatársi, valamint haragos viszonyban, és a felperes olyan egyéb okot sem tárt fel, amely alapján a főosztályvezető kizárásra kerülhetett volna.

A kereseti kérelem és az alperes védirata

- [4] A felperes keresettel élt, melyben kérte az alperesi végzés hatályon kívül helyezését, kérte a főosztályvezető és a tőle függő beosztottak és minden hatósági dolgozó elfogultnak minősítését. Előadta, hogy a végzés nem felelt meg a megelőző ítéletben foglalt kötelező érvényű előírásoknak. A végzés indoklásából nem derül ki, hogy pontosan milyen intézkedéseket vizsgáltak, azt hogyan tették, továbbá az sem, hogy az általa jogsértőnek vélt döntések közül melyeket, milyen indokkal és milyen bizonyítékok alapján találták jogilag megalapozottnak.
- [5] Az alperes védiratában kérte a felperes keresetének elutasítását. A támadott határozatban foglalt jogi és ténybeli álláspontja fenntartása mellett kifejtette, hogy a felperes keresete a főosztályvezető összeférhetetlenségére, vagy elfogultságára konkrétumokat nem tartalmaz.

Az elsőfokú ítélet

- [6] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 30.K.32.680/2019/29. számú, 2020. március 5-én kelt ítélete szerint a kereset megalapozott. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes végzésében nem tett eleget az ítéletben foglaltaknak, tekintettel arra, hogy megismételt eljárás során továbbra sem értékelte a fellebbezésben a felperes korábbi támogatási kérelmeivel kapcsolatosan előterjesztett, a főosztályvezető kizárására irányuló bizonyítékokat, továbbá nem értékelte az előterjesztett bizonyítékokat egyenként és összességében sem. A különböző támogatási évekkkel kapcsolatban benyújtott kizárási kérelmek ugyanarra a főosztályvezetőre irányultak, így a 2009. és 2013. évi támogatási kérelmmel kapcsolatosan előterjesztett, a főosztályvezető elfogultságát bizonyító a bizonyítékokat a 2011. évhez kapcsolódó eljárásban is figyelembe kellett volna vennie az alperesnek figyelemmel arra, hogy a főosztályvezetőnek a felperessel szemben esetlegesen fennálló elfogultsága a felperes összes olyan ügyére kihatással van, melyben a főosztályvezetővel szemben kizárási kérelmet nyújtott be.
- [7] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azzal, hogy az alperes a fentiek szerint nem tett eleget az ítéletben foglaltaknak, megsértette a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 97. § (4) bekezdését, és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 123. § (1) bekezdésében foglalt semmiségi ok is megállapítható.
- [8] Az elsőfokú bíróság ezért az alperes végzését megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. Rendelkezése szerint a megismételt eljárásban az alperesnek a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 31.K.31.923/2018/8. számú ítéletét teljes egészében figyelembe véve, az ítélet iránymutatását maradéktalanul végrehajtva kell a felperes kérelméről döntenie.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] Az ügyben felülvizsgálati kérelmet az alperes nyújtott be, amelyben elsődlegesen kérte a Kúriát, hogy hozzon új határozatot, amellyel a bírósági ítéleteket helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.
- [10] Kijelentette, hogy 2019. december 31. napjától nem csak szervezeti, hanem személyi változások is bekövetkeztek alperesnél, mióta dr. S... K... nem tölt be főosztályvezetői pozíciót, támogatási ügyek tárgyában született döntések kiadmányozási jogával főosztályvezetőként már nem rendelkezik. Az elsőfokú bíróság nem ennek megfelelően értékelte a bizonyítékokat. Az ítélet eszerint továbbra sem tartalmaz konkrét előírást arra vonatkozóan, hogy a felperes mely támogatási jogcímeit érintően, mely támogatási évekre vonatkozóan benyújtott kérelmeit kellene az alperesnek vizsgálnia, csupán általánosságban fogalmaz.
- [11] Az alperes szerint a perben a bíróság nem vette figyelembe a következőket. Egyrészt az alperesi jogelőd elfogultság megállapítása iránti korábbi beadványok tárgyában hozott döntéseit. Másrészt a JHÁT/6-1/2019. iktatószámú döntésben megállapításra került, hogy tekintettel arra, hogy a kormányzati szerkezetátalakítás előtti időszakra dr. S... K... főosztályvezetőnek nem lehetett kihatása és rálátása sem, az elfogultsági kifogások irrelevánsak voltak. A felperes által a 2009.évi támogatást érintő körülmény nem kapcsolódik jelen ügy tárgyához, egyebekben dr. G... L... elfogultságának vizsgálatára az alperes nem rendelkezik hatáskörrel.
- [12] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben kérte a bírósági ítéletek hatályában

fenntartását. A felperes szerint a 2019. december 31. napjától bekövetkezett változásokra hivatkozás az irreleváns, hiszen az alperes 2019. július 2-án kelt JHÁT/6/1/2019. számú végzése a vitatott. Hivatkozott a Kp. 85. § (2) bekezdésére ezzel kapcsolatban.

- [13] Az alperes által hivatkozott bírói döntésekben a felperes szerint eltérő volt a tényállás. A Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.37.274/2008/12. számú ügyben a bíróság határozatában értékelt tényálláshoz képest megváltozott tényállás már a megismételt közigazgatási eljárásban is fennállt. A jelen ügyben a megváltozott tényállás, ha be is következett, csupán a közigazgatási végzés meghozatala után következett be, így a hivatkozott ügy és a jelen ügyben a jogkérdés nem azonos. A Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.37.355/2007/11. számú ítéletében foglalt jogértelmezéstől pedig azért nem tér el a jogerős ítélet, mert abban az ügyben már megismételt közigazgatási eljárásban fennállt az az új tény, amelyet a hatóság nem vett figyelembe, és a közigazgatási perben eljáró bíróság ítéletét a megváltozott tényállás ellenére követte. A jelen ügyben nem merült fel olyan adat, hogy a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 31.K.31.923/2018/8. számú ítélete és a támadott közigazgatási végzés meghozatala között a tényállás megváltozott volna.
- [14] A támadott közigazgatási végzés alapjául szolgáló kérelemben a felperes nem csupán dr. S... K... kizárást kérte, hanem egyéb személyek kizárását is. A felperes szerint ezért, ha valós is lenne az alperes előadása dr. S... K... beosztásával összefüggésben, az eljárásban az alperesnek a többi személy vonatkozásában is döntést kell hoznia. A felperes szerint egyébként az összeférhetetlenség továbbra is fennáll az érintett ügyintézői szerepe folytán.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [15] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott. A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartja, az alábbiak szerint.
- [16] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálja felül. A bírósági eljárásban az alperes határozata a Kp. 85. § (1)-(2) bekezdései szerint a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján kerül felülvizsgálatra.
- [17] A Kp. 85. § (3) bekezdésének b) pontja szerint a bíróság hivatalból veszi figyelembe a közigazgatási cselekménynek az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapítását.
- [18] Jelen ügyben a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban kellett döntenie, hogy a felperes összeférhetetlenség alapján tett kizárási indítványa az alperes által érdemben elbírálásra került-e, és e körülménynek az elsőfokú bíróság által való értékelése jogszerű volt-e. Figyelemmel a megelőző bírósági eljárásra, ez egyben az a kérdés is, hogy az alperes a kizárás tárgyában a korábbi ítéletnek a rendelkező részében és indokolásában foglaltaknak a megismételt eljárásban minden tekintetben eleget téve határozott-e. A Kúriának az elsőfokú bírósághoz hasonlóan ebben az ügyben nem kellett vizsgálnia a felperes területi támogatás megállapítása iránti kérelmének érdemi kérdéseit.
- [19] A Kp. 86. § (4) bekezdése szerint a bíróság a közigazgatási szervnek határozott, a megállapított jogsértés orvoslásának valamennyi lényeges pontjára kiterjedő iránymutatást ad az ítéletben elrendelt megismételt eljárás lefolytatására vagy cselekmény megvalósítására vonatkozóan.

- [20] A Kp. 97. § (4) bekezdése alapján a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti az eljáró közigazgatási szerveket.
- [21] Az Ákr. 123. (1) bekezdés f) pontja alapján a döntést meg kell semmisíteni, illetve vissza kell vonni, és szükség esetén új eljárást kell lefolytatni, ha a tartalma a közigazgatási bíróság adott ügyben hozott határozatával ellentétes.
- [22] Más jogi környezetben, de hasonló jogkérdésben a Kúria Kfv.I.35.614/2017/9. számú döntésében is kiemelte, hogy ha a hatóság nem tesz eleget a megismételt eljárás során az annak alapjául szolgáló korábbi ítéletben megadott szempontoknak, úgy a határozata semmis, és ez az eljárási hiba csak a hatóság új eljárásra kötelezésével orvosolható. Ez a jogi álláspont a fentiek szerint megállapított, az ügyben alkalmazandó jog alapján is irányadónak tekintendő.
- [23] Az alperesi érvek arra irányulnak, hogy a releváns tények megváltoztak a közigazgatási átszervezések, valamint a kizárási indítvánnyal érintett köztisztviselő beosztásának változásával.
- [24] A Kúria az elsőfokú bíróság álláspontjával ért egyet abban, hogy e tekintetben nem elegendő a tényállás, illetve az előzményi iratok ismertetése, hanem a felperesi bizonyítékok értékelése sem maradhat el az alperes részéről.
- [25] Nem elegendő továbbá az objektív kizárási okok irreleváns voltára hivatkozás sem akkor, ha a fél általános kizárási okra hivatkozik. Az Ákr. 22. §-a szerinti általános kizárási szabály alapján az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akitől az ügy tárgyilagos elbírálása nem várható el.
- [26] A felperes e szükséges tárgyilagosság általa vélt hiányára hoz föl számos bizonyítékot, így az ellenőrzés lefolytatásának módjára, a büntetéskiszabások megalapozatlanságára, téves bankszámla-ügyintézésre a levonásokat illetően stb..
- [27] Nem áll meg tehát az az alperesi állítás, hogy konkrétumok nem szerepelnek igénye alátámasztásául. Az alperes indokolásának gondolatmenete és érvelése azonban rendre más irányú, azaz nem ezeknek a bizonyítékoknak a cáfolatára irányul. Holott erre a megelőző bírósági ítélet a megismételt, és jelen per tárgyát képező eljárásban kifejezetten kötelezte az eljáró szervet.
- [28] A Kúria egyetért a felperesi érveléssel abban, hogy az alperesi hivatkozás a szervezeti átalakulás folytán a tények megváltozására nem vehető figyelembe, amennyiben azok határozathozatal után merültek föl. A korábbi ítélet alapján induló új eljárásban az alperes kötelezettsége teljesítése tekintetében ezeket az elsőfokú bíróság jelen eljárásban nem vehette figyelembe ítélete meghozatala során. A Kp. 85. § (2) bekezdése alapján a közigazgatási tevékenység jogszerűsége a megvalósítás időpontjában fennálló tények alapján ítélandó meg.
- [29] Mindezek alapján a Kúria az elsőfokú bíróságnak az alperesi határozat megsemmisítésére irányuló ítéletét a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta azzal, hogy az alperesnek az ismételt elrendelt új eljárásban az elsőfokú bíróság által meghatározott iránymutatás szerint kell eljárnia, azaz a felperesi érvek ellenbizonyítása alapján kell határozatot hoznia. Szükséges továbbá, hogy az alperes kifejezetten a kizárási tárgyában hozzon határozatot, figyelemmel különösen az Ákr. általános kizárási szabályára [Ákr. 22. §], amire lényegében a felperesi indítvány vonatkozott.

Záró rész

- [30] A felek a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 107. § (1) bekezdése szerint tárgyalás tartását nem kérték. Ennek a Kúria sem látta indokát, ezért tárgyaláson kívül hozott döntést.
- [31] A felperesnél a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség viselésére a pervesztesnek minősülő alperes köteles a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. §-a szerint.
- [32] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján személyes illetékmentességben részesül. Erre tekintettel a tárgyi illetékfeljegyzési jog alapján le nem rótt, az Itv. 50. § (1) bekezdése szerinti mértékű, a 39. § (3) bekezdés d) pontja alapján számított és a 62. § (1) bekezdés h) pontja értelmében feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.
- [33] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116.§ d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. november 3.

Dr. Balogh Zsolt sk. a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás sk. előadó bíró, Dr. Varga Eszter sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő